

Konsesjonssøknad for Møaa Tydal kommune

Tilsvar til høringsuttalelser

Høringsuttalelsen fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (FMST)

- Ang. forringelse av atkomsten til Skardsfjella og Hyllingsdalen Landskapsvernområde
Fra sørsiden av Stuggusjøen og opp mot nevnte Landskapsvernområde er det et utall av stier/veier som fører inn i verneområdet. På vestsiden av Møaa går det vei inn til Håvollen (ligger 50 meter fra vernegrensa). Veien er en bomvei, men hytteeiere og grunneiere har adgang. Her finner vi ca.100 fritidsboliger og flere er under utførelse. En fortetting av eksisterende fritidsboliger er vedtatt i Reg. Plan 2011-2022 På østsida av Møaa fører 3 veier inn i terrenget mot vernegrensa. Disse veiene fører frem til ca.110 fritidsboliger (flere er under bygging), hvorav de sørligst beliggende er rett ved vernegrensa. Til sist nevner jeg riksvei 705 mot Røros som går på vestsida av Langen. Fra riksveien går det flere veier inn i landskapsvernområdet. FMST tenker her kanskje primært på en dårlig merket sti som starter ved Rv 705 på sørsiden av Stuggusjøen (øst for Møaa), følger stort sett planlagte rørgate sørover opp til inntaket, for deretter å fortsette inn til gangbrua over Møaa og over til bebyggelsen på vestsida av Møaa (også kalt Dals lia). Det er størst aktivitet i terrenget på vinters tid og særlig i påska. Påska 2015 minnet mest om en storutfartshelg i Nordmarka. Tiltakshaver vil på dette punktet på det mest bestemte imøtegå innsigelsen fra FMST og understreke at det er en ubegrunnet påstand.
- Angående tap av inntrykks styrke. Påstanden er at noe mindre vannføring i Møaa fører til svekket inntrykks styrke. Elva blir berørt på en strekning av ca.950 meter. Av denne lengden, går 300 meter nede langs en skrårenne. Eksisterende sti som følger elva i en avstand av ca.50 meter – følger også planlagt rørføring. Her vil det bli opparbeidet en tørr og god sti som vil inspirere flere grupper mennesker, tenker spesielt på en økende eldre befolkning som i langt større grad bruker sine fritidsboliger året rundt. Målinger viser at vannføringen varierer mellom 1 og 15 m³/s. Ved maksimal produksjon vil ca. 3 m³/s passere turbinen og det resterende vil fortsatt gi god inntrykks styrke.
- Angående tap av gyte elv. Kraftstasjonen er planlagt litt sør for bekken som kommer fra Stillhåen. Møaa har her et naturlig vandringshinder. Fra kraftstasjonen og ut i Stuggusjøen flyter Møaa bred og dyp i en lengde av 400 meter. En kan med andre ord konstatere at gyteforholdene vil være som før utbygging.
- Angående «biologisk mangfolds rapport». Utførende biolog har brukt NVEs veileder nr. 3/2009, «Dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk» som mal for rapporten, slik det kreves fra NVEs side. I malen henvises det til hva som skal være grunnlaget for vurderingene, "Kartlegging av verdifulle naturtyper og vurdering av verdi og konsekvens gjøres etter DN's håndbok 13 (2007) og 15 (2000) og håndbok 140 fra Statens vegvesen (2006)». Retningslinjene er fulgt til minste detalj og det foreligger en rapport som beskrevet i veilederen, "I det følgende gis standard oppsett for innholdet i rapport om biologisk mangfold for småkraftverk». Rapporten skal gjøres så kort og konsis

som mulig (maks. 10-15 sider)». Hvis formen avviker fra «normalen», henvises de som har innsigelser til å sette seg inn i NVEs veileder.

- Det er bygget vannkraft i Tydal kommune i alle 10 - år etter 2.verdenskrig. At saksbehandleren i miljøvernavdelingen hos FMST personlig synes at det er bygget alt for mye må stå for vedkommende sin egen regning.
- Angående manglende kartlegging av naturverdier. Utførende biolog uttrykker forbauselse over en slik påstand, «de kan da ikke ha lest rapporten, er reaksjonen.

Høringsuttalelse fra «Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen Landskapsvernområde»

- Påstand om at naturtyper ikke er kartlagt? Vi mener at denne påstanden ikke er begrunnet og viser til at utførende biolog mener at NVE sin veileder og DN-håndbok 13 er fulgt.
- Det er ikke utført prøvefiske. Veileder av 2013 sier ikke at det automatisk skal utføres prøvefiske. Ved kraftstasjonen er det i elva et klart vandringshinder. Møsjøen som hovedreserovar har en god ørretstamme og kan uhindret tilføre Stuggusjøen yngel.

Høringsuttalelse fra «Natur og Friluftsliv – Sør-Trøndelag»

- Vedrørende vanndirektivet. De hevder at søkers info om vanndirektivet er mangelfullt. Under skriving av konsesjonssøknaden konsulterte vi saksbehandler hos Sør-Trøndelag Fylkeskommune, som beklager at EUs vanndirektiv for det enkelte vassdrag ikke er lagt inn på internett. «Fylkeskommunen har ikke kapasitet», sies det. Natur og friluftsliv skriver videre at vannforekomsten ikke når opp til GØT? Vi beklager, er ikke kjent med hva denne forkortelsen står for.
- Finnes det ål og elvemusling i dette vassdraget? Vår biolog har søkt i alle tilgjengelige kilder, men det er ikke beskrevet slike arter i dette vassdraget. I tillegg er folk på stedet forespurt, de kjenner heller ikke til ål og/eller elvemusling i Møåa.
- Vedr. Tap av inngrepsfri natur (INON). INON er nå valgt bort som element for vurdering av samfunnsmessige ulemper.
- Av andre avbøtende tiltak foreslår vi. Vi har foreslått at det anlegges en sti langs rørgata slik at denne blir tilgjengelig for også aldergrupper som har bevegelsesproblemer i vanlig lende. Enn videre ser vi for oss at en bygger noen kasser som «boligkvarter for Fossefall»

Å være uhildet? Det blir fremsatt påstander om at undertegnede og grunneiere har et samarbeide som gjør at en med overlegg fremstiller ting for enkelt. Slik er det ikke, når en

opplyser en søknad etter Mal av 2013 (NVE) vil eventuelle uetterretteligheter komme til syne.

Høringsuttalelse fra Trønderenergi Nett AS (netteier)

- Nettilknytning. Trønderenergi Nett AS (TEN) opplyser at høyspentkabel samt nettstasjon for høyspentmåleutstyr og bryter med jordkniv, for frakopling fra TEN sitt distribusjonsnett, utføres av tiltakshaver etter å ha fått innvilget egen anleggskonsesjon. Dette kravet skal vi selvfølgelig forholde oss til. Nettselskaper som ikke vil ha andre produsenter i sitt område benytter denne hersketeknikken (uheldig hopehav mellom tidligere selskap som både hadde ansvaret for nett og produksjonsverk!!). Det er ikke alle søkere som har den nødvendige kompetansen og må kjøpe denne tjenesten (utarbeide en søknad om anleggskonsesjon), kostbart i markedet. Det vil heller ikke være formålstjenlig for verken NVE eller DSB å ha hundrevis av anleggskonsesjoner inneklemt hos de 128 områdekonsesjoner for distribusjon.
- Hvor stor del av kostnaden med å oppgradere nettet faller på småkraftutbygger? Uttrykket oppgradere blir brukt retorisk for å illustrere at det er restlevetid igjen i eksisterende distribusjonsnett. Til tross for at netteier bygger nytt blir anleggsbidraget utmålt som om det har skjedd en oppgradering. I Tydal kommune ble distribusjonsnettet bygget i 50 og 60- årene. Luftledningene er opp til 60 år gammel og en opplever rett som det er brekkasje på stolper og linebrudd. Tilstanden tilfredsstillende ikke «Forskrifter for elektriske høyspentlinjer». En må derfor bygge nytt, og av en slik standard og kapasitet at levetiden holder for også neste generasjon.
- Regionalnettet må forsterkes? Før utbygging av småkraft i Tydal ble alminnelig forsyning levert fra 10 kV samleskinner i Nea Kraftverk.(satt i drift i 1956) Nå er småkraftproduksjonen så stor at uttak til sine tider blir innmating, i lettlastsituasjoner. Statkraft ønsker ikke innmating, rimeligvis kan revisjon/vedlikehold hindre småkraftproduksjon. Følgelig bør TEN snarest mulig realisere en transformering fra 22 til 132 kV, med tilhørende bryterfelt. I Nea transformatorstasjon (Statnett) er det avsatt plass til en slik transformering. TEN uttaler at en kan glemme videre småkraftutbygging fordi de ikke får realisert dette før 2020. Altså ikke tidsnok for å oppnå grønne sertifikater. Ifølge energiloven skal netteier uten opphold planlegge og bygge anlegg slik at utbygging lar seg realisere. Allerede i 2011 skrev utbyggerne av småkraft til TK/TEN om et slikt innmatingsbehov. Etter 4 år har noe skjedd, men de ønsker ikke å ta en investeringsbeslutning for en nødvendig forsyning av Tydal kommune. En transformering mellom regionalnettet og distribusjonsnettet kan ikke belastes utbyggere av småkraft. Det ser ut til at tiltakshavere må klage TEN inn for NVE for brudd på energiloven.

Høringsuttalelse fra grunneier (nabo) Kristin Grytbakk

- Som tilsvaret til punkt 1 om støy fra kraftstasjonen kan vi opplyse at kraftstasjonen er planlagt bygget i tunge materialer (støydempende) og at en har valgt turbin av type Francis. Denne turbinen produserer ikke høyfrekvent lyd, slik en Pelton gjør. I tillegg

vil vi støydempe avløpet fra kraftstasjonen som består av en tung matte av gummi. Støyen umiddelbart utenfor stasjonen vil være ca.50dB, noe som tilsvarer en samtale mellom 2 personer. Transformatoren som transformerer strømmen fra 690 Volt til 22 000 Volt vil installeres inne i stasjonen og vil ikke avgi lyd (50 Hz) som forplanter seg gjennom veggen.

- I punkt 2 spør Grytbakk: Vil minstevannføring bli målt? NVE stiller krav om måling og logging av minstevannføring.
- Møaa kan være en flomstor elv og et Møaa kraftverk vil redusere flommen noe. Erosjon vil alltid være en mulig hendelse og vi vil sammen med grunneieren se på saken. Tiltak vil bli foreslått.
- I og med at dere er registrert hos NVE er dere en høringspart.

Med vennlig hilsen

Atle Wahl